

STOCKHOLMS UNIVERSITET
Nationalekonomiska institutionen
John Hassler

Tentamen på grundkursen, NE1060/8400 Moment: Makroteori med tillämpningar 10 p.

Lördagen den 24 mars 2007

Skrivtid: 5 timmar. Utnyttja skrivtiden och kontrollera löpande klockan. Se till att inte i onödan fastna på vissa frågor eftersom tentan är lång. Inga hjälpmedel är tillåtna.

Tentamen består av en A-del och en B-del.

Del A består av fråga 1-3. Fråga 1-2 består av vardera 10 delfrågor av flervalstyp värda en poäng per styck motsvarande de två duggorna. Om du har credit för dugga 1 har du automatiskt 10 poäng på fråga 1 och behöver således inte göra denna. Samma sak gäller fråga 2 och dugga 2. Godkänd seminarieuppgift ger på samma sätt automatiskt 10 poäng på fråga 3 som består av öppna frågor sammanlagt värda 10 poäng. För dem som gör hela eller delar av Del A räknas det sammanlagda antalet poäng till tentamensresultatet och inga minimigränser finns.

Endast nyregistrerade studenter heltidskursen HT 2006 har möjlighet att tillgodoräkna sig credit på denna tentamen. Resultat från tidigare terminer får inte tillgodoräknas.

Observera att rätt besvarad fråga vid en tentamen aldrig kan räknas tillgodo vid omtentamen.

Del B består av fråga 4-5. Fråga 4 består av 20 delfrågor av flervalstyp värda ett poäng styck. Fråga 5 består av 5 öppna delfrågor vardera värda 10 poäng. Tänk på att beskriva tydligt logiken bakom dina svar. Det måste vara möjligt att följa ditt sätt att analysera och resonera. Att t.ex. endast rita ett diagram utan förklarande text kan inte ge full poäng.

Betygsgränser: Endast det totala antalet poäng har betydelse för tentamensbetyget. Följande betygsgränser gäller. A:90-100, B:75-89, C:60-74, D:50-59, E:40-49, FX:30-39 samt F:0-30. De två lägsta betygen: FX och F innebär underkänt. Betygen A och B motsvarar VG.

Svar: Svar på flervalsfrågor ges på bifogad svarsblankett. Endast ett svar per fråga ska anges. Ange det bästa svaret om du tycker fler än ett är tänkbara. **SKRIV PÅ RÄTT BLANKETT!** Ringa gärna först in dina svar på frågeblanketten för att försäkra dig om att det blir rätt på svarsblanketten. **Fråga 3 och fråga 5 besvaras på separata blad!** Skriv namn, personnummer och frågans nummer på varje blad. Förklara begrepp och symboler. Tänk på att skriva läsligt! Oläsliga svar rättas inte.

LÄS FRÅGORNA NOGA! Notera särskilt ord som ökar/minskar, förbättras/försämras om det står BNP eller BNP per capita och frågan avser förändringar eller nivå på t.ex. inflation eller arbetslöshet.

Rätta svar på flervalsfrågorna anslås på <http://hassler-j.iies.su.se/> (eller via <http://hassler.se>). Resultat anslås senast den 15 april.

Del A

Fråga 1

(Behöver ej besvaras om du klarat dugga 1 som nyinskriven under HT 06.)

- i. Antag att en ekonomi bara producerar bilar och att man år 2005 producerade 10 bilar som vardera kostade 200 000 kronor. År 2006 gjordes ett modellbyte och de nya bilarna bedömdes ha en bättre kvalitet som gjorde att de var värda 5% mer den tidigare modellen. År 2006 tillverkades 10 bilar av den nya sorten och deras pris var 220 000 styck. *Vad är real BNP år 2006 om 2005 är basår?*
- Real BNP är 1,9 miljoner.
  - Real BNP är 2,0 miljoner.
  - Real BNP är 2,1 miljoner.
  - Real BNP är 2,2 miljoner.
  - Real BNP är 2,3 miljoner.
- ii. *Vilket/vilka av följande påståenden är korrekt.*
- Om riksbanken köper obligationer av den privata sektorn ökar den inhemska penningmängden.
  - Om riksbanken köper utländsk valuta av den privata sektorn ökar den inhemska penningmängden.
- Både 1 och 2.
  - Bara 1.
  - Bara 2.
  - Vare sig 1 eller 2.
- iii. *Vad av följande skiftar IS-kurvan.*
- Ökad autonom konsumtion.
  - Ökade skatter.
  - Ökad penningmängd.
- Endast 1.
  - Endast 2.
  - Endast 3.
  - Endast 1 och 2.
  - Endast 1 och 3.

- f) Endast 2 och 3
- g) Både 1, 2 och 3..

iv. Vilket av följande skiftar AS-kurvan?

1. Sänkt förväntad prisnivå.
  2. Högre arbetslöshetsersättning.
  3. Sänkt konkurrenstryck på varumarknaden (högre prispåslag).
- a) Endast 1.
  - b) Endast 2.
  - c) Endast 3.
  - d) Endast 1 och 2.
  - e) Endast 1 och 3.
  - f) Endast 2 och 3
  - g) Både 1, 2 och 3.
  - h) Ingen av 1, 2 och 3.

v. Antag att Federal Reserve minskar penningmängden. Enligt de empiriska undersökningar som redovisas i Blanchard, vilket av följande påståenden beskriver bäst effekterna av detta på två års sikt?

- a) BNP faller omedelbart för att därefter stiga. Priserna är oförändrade. Arbetslösheten ökar och förblir hög.
- b) BNP faller gradvis över perioden. Priserna faller omedelbart och förblir låga. Arbetslösheten ökar och förblir hög.
- c) BNP faller gradvis över perioden men återhämtar sig något mot slutet av perioden. Priserna är oförändrade i början men faller något mot slutet av perioden. Arbetslösheten ökar men faller tillbaka mot slutet av perioden.
- d) BNP faller omedelbart för att därefter stiga. Priserna faller omedelbart men återhämtar sig mot slutet av perioden. Arbetslösheten ökar och förblir hög.

vi. Antag i denna fråga att aggregerad varuefterfrågan ges av

$$Z = C(Y - T) + I + G$$

där Y är produktion/inkomst, I investeringar och G offentlig konsumtion och där konsumtionsfunktionen specificieras till

$$C(Y - T) = c_0 + c_1(Y - T)$$

Sätt $c_0=1$, $c_1=0.5$, $T=0.5$ och $I=0.25$ och $G=0.5$.

Vad är produktionen i jämvikt på varumarknaden?

- a) 1.5
- b) 0.75
- c) 3
- d) 1.75

- vii. Antag att investeringarnas räntekänslighet minskar, dvs en given ränteförändring får mindre effekt på investeringsefterfrågan. *Vad händer i IS-LM och AS-AD-modellerna?* (Tips: Använd IS-LM modellen för att härleda AD-kurvan).
- IS-kurvan blir mindre brant och AD-kurvan blir mindre brant.
  - IS-kurvan blir mer brant och AD-kurvan blir mer brant.
  - IS-kurvan blir mer brant och AD-kurvan blir mindre brant.
  - IS-kurvan blir mindre brant och AD-kurvan blir mer brant.
  - IS-kurvan blir mindre brant men AD-kurvan påverkas inte.
  - IS-kurvan blir mer brant men AD-kurvan påverkas inte.
- viii. Använd AS-AD modellen för att bestämma följande fråga. Antag att inflationsförväntningarna stiger (den förväntade prisnivån går upp). *Vad händer?*
- Inflationen ökar, dvs priserna blir högre än de skulle varit utan skiftet i förväntningar.
  - Om den förväntade prisnivån ökar med 2% så ökar den faktiska prisnivån med mindre än 2 %.
  - Sysselsättningen ökar.
- Endast 1, men inte 2 och 3 är sanna.
  - Endast 2, men inte 1 och 3 är sanna.
  - Endast 3, men inte 1 och 2 är sanna.
  - Endast 1 och 2, men inte 3 är sanna.
  - Endast 1 och 3, men inte 2 är sanna.
  - Endast 2 och 3, men inte 1 är sanna.
  - Samtliga påståenden är sanna.
  - Inga påståenden är sanna.
- ix. Antag att regeringen för en expansiv finanspolitik genom att öka den offentliga konsumtionen samt att arbetslösheten i utgångsläget är på sin naturliga nivå. *Använd AS-AD modellen för att analysera följande påståenden om vad som händer på medellång sikt.*
- Produktionen återgår på sikt till sin ursprungliga nivå.
  - Privat konsumtion återgår sikt till sin ursprungliga nivå.
  - Investeringarna återgår på sikt till sin ursprungliga nivå.
- Endast påstående 1 är sant.
  - Påstående 1 och 2 är sanna och 3 är falskt.
  - Påstående 1 och 3 är sanna och 2 är falskt.
  - Samtliga påståenden är sanna.
  - Inga påståenden är sanna.
- x. Ange korrekt fortsättning på följande påstående. *Enligt vår IS-LM modell leder en given räntesänkning till en stor ökning av produktionen om*
- investeringarna har hög räntekänslighet.
  - investeringarna har låg räntekänslighet.
  - penningmängdsefterfrågan har hög räntekänslighet
  - penningmängdsefterfrågan har låg räntekänslighet.
  - offentlig konsumtion har hög räntekänslighet.
  - offentlig konsumtion har hög räntekänslighet.

Fråga 2

(Behöver ej besvaras om du klarat dugga 2 som nyinskriven under HT 06.)

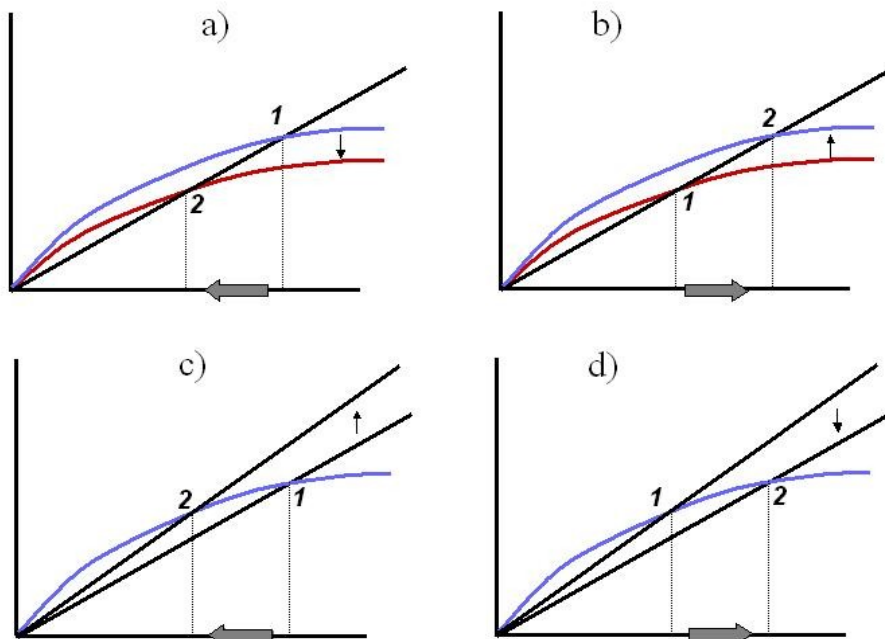
i. Antag att *öppen ränteparitet* är uppfyllt. Beräkna den inhemska REALRÄNTAN givet följande data. Utländsk ränta = 5%, BNP-tillväxt = 3%, förväntad appreciering av inhemska valuta = 2%, förväntad inflation = 1%.

- a) Den inhemska realräntan är 2%
- b) Den inhemska realräntan är 3%
- c) Den inhemska realräntan är 4%
- d) Den inhemska realräntan är 5%
- e) Den inhemska realräntan är 6%
- f) Den inhemska realräntan är 7%
- g) Den inhemska realräntan är 8%
- h) Den inhemska realräntan är 9%

ii. Antag att *monetär neutralitet* ("monetary neutrality") är uppfyllt på lång sikt och att riksbanken ökar penningmängden från 100 till 110 miljarder kronor. I utgångsläget är både nominell och real BNP 1000 miljarder. *Vilket av följande påståenden är korrekt?*

- a) På lång sikt blir nominell och real BNP 1100 miljarder.
- b) På lång sikt blir nominell och real BNP 1000 miljarder.
- c) På lång sikt blir nominell BNP 1100 miljarder och real 1000 miljarder.
- d) På lång sikt blir real BNP 1100 miljarder och nominell 1000 miljarder.

iii. **Solow-modellen.** Det diskuteras ibland att införa ett fullt fonderat pensionssystem istället för det nuvarande som till största delen är av fördelningstyp (pensionsinbetalningarna går direkt till pensionärerna och investeras alltså inte). *Vilket av nedanstående diagram illustrerar bäst vad som händer om en sådan reform genomförs?*

iv. Analysera följande påståenden.

1. Om flödena från sysselsatta till arbetslösa ökar så ökar arbetslösheten, allt annat lika.
2. Om flödena från arbetslösa till ej i arbetskraften ökar så ökar arbetslösheten, allt annat lika.
3. Om flödena från arbetslösa till sysselsatta ökar så ökar arbetslösheten, allt annat lika.

Vilket/vilka påståenden är korrekta?

- a) 1, men inte 2 och 3.
- b) 2, men inte 1 och 3.
- c) 3, men inte 1 och 2.
- d) 1 och 2 men inte 3.
- e) 1 och 3 men inte 2.
- f) 2 och 3 men inte 1.
- g) Samtliga är korrekta.
- h) Inga är korrekta.

v. Antag att den reala växelkursen det närmaste året förväntas vara konstant mellan Sverige och USA. Antag också att inflationen är 4% per år i Sverige och 5% per år i USA. Antag att en dollar idag kostar 7 kronor. Vad förväntas en dollar kosta om ett år?

- a) Går ej att beräkna med given information.
- b) 7,07 kronor.
- c) 6,93 kronor.
- d) 7 kronor.

vi. Följande påståenden jämför arbetslösheten i USA och EU 15 (dvs förutom de 10 nyaste medlemmarna). Vilket är det korrekta?

- a) Arbetslösheten var högre i USA såväl under 60-talet som 90-talet.
- b) Arbetslösheten var högre i EU såväl under 60-talet som 90-talet.
- c) Arbetslösheten var högre i EU under 60-talet och högre i USA under 90-talet.
- d) Arbetslösheten var högre i USA under 60-talet och lägre i USA under 90-talet.

vii. Jämför länderna A och B. I båda länderna är BNP enligt officiell växelkurs 1000 miljarder dollar. I land A är PPP justerad BNP också 1000 miljarder medan den är bara 500 miljarder dollar i land B. Analysera korrektheten i följande påståenden.

- a) Det är dyrare att leva i land A.
- b) Det är dyrare att leva i land B.
- c) Det är lika dyrt att leva i de bägge länderna.
- d) Det går inte att säga något om vilket land som är dyrare utan kunskap om inflationen i de bägge länderna.
- e) Det går inte att säga något om vilket land som är dyrare utan kunskap om växelkursen mellan de båda ländernas valuta.

- viii. Låt oss studera produktionsfunktionen $F(K,L)$. Antag också att $F(1,1) = 1$, $F(2,1) = 1.75$ och $F(3,1) = 2$. Analysera följande påståenden!
1. F uppvisar avtagande marginalavkastning.
  2. F uppvisar konstant skalavkastning.
- a) 1 är sant och 2 är sant.
  - b) 1 är sant och 2 är falskt.
  - c) 1 är sant men uppgifterna räcker inte för att avgöra påstående 2.
  - d) 1 är falskt och 2 är sant.
  - e) 1 är falskt och 2 är falskt.
  - f) 1 är falskt men uppgifterna räcker inte för att avgöra påstående 2.
- ix. Ange korrekt fortsättning på följande påstående. Med begreppet *monetär neutralitet* (pengars neutralitet eller "monetary neutrality") menas att
- a) en ökning av penningmängden inte påverkar produktion och andra reala variabler på tillräckligt lång sikt.
  - b) en ökning av penningmängden inte påverkar vare sig priser, produktion, eller andra reala variabler på tillräckligt lång sikt.
  - c) en självständig riksbank anpassar penningmängden till efterfrågan på pengar så att inflationen inte ökar.
  - d) en självständig riksbank anpassar penningmängden till efterfrågan på pengar så penningmarknaden kommer i jämvikt.
- x. Vad var, enligt Blanchard, den huvudsakliga orsaken till att det traditionella Phillipskurvesambandet bröt samman på 1970-talet?
- a) Högre konkurrens minskade företagens prispåslag (*markup*) vilket minskade den naturliga arbetslösheten.
  - b) Tillväxten i teknologifaktorn minskade.
  - c) Det sätt som lönesättarna bildade sina förväntningar om framtida priser förändrades.
  - d) De fackliga organisationernas förhandlingsstyrka minskade vilket ökade möjligheterna till hög tillväxt utan inflation.
  - e) Centralbankernas självständighet ökades.

Fråga 3

(Behöver ej besvaras om du klarat seminarieserien som nyskriven under HT 06)

- i. Assar Lindbeck analyserar i sin artikel i *Tillämpad makroekonomi* varför Sverige sett i ett internationellt perspektiv ända fram till 1992 kunde upprätthålla en så hög sysselsättningsnivå. Hur förklarar han detta? Vilka gängse förklaringsmodeller ger hans analys mindre stöd för?

- ii. Jonas Agell påvisar i sin artikel *En annorlunda guide till arbetsmarknadens institutioner* ett empiriskt samband mellan graden av centralisering av löneförhandlingarna och utrikeshandel. Vilket är detta samband? Vilken tyngd fäster han själv vid dessa empiriska resultat?

- iii. Vid analys av inkomstfördelningar används ofta begreppen gini-koefficient, Lorenzkurva och 90/10-kvot. Förklara dessa begrepp!

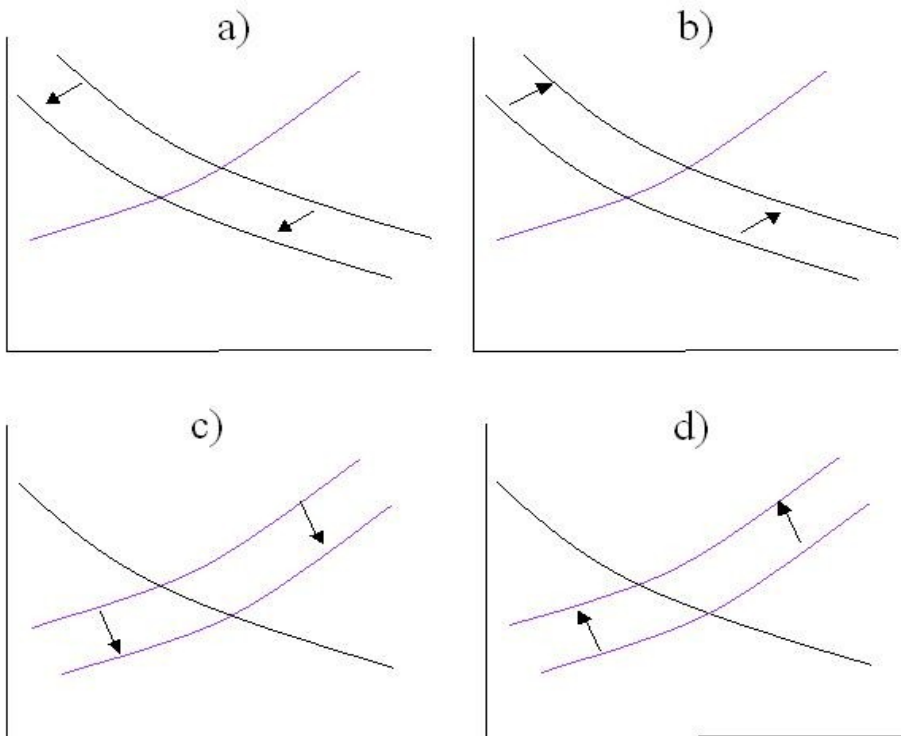
Del B

Fråga 4.

i. Antag att permanent inkomsthypotesen är uppfylld. *Analysera följande påståenden:*

1. Om inkomsten ökar så ökar konsumtionen endast om inkomstökningen var oförväntad.
  2. Om konsumenten får information om att framtida inkomster blir högre än vad han tidigare trott ökar konsumtionen endast om också nuvarande inkomst ökar.
  3. Permanentinkomsthypotesen förutsätter att konsumenten har tillgång till en marknad där han kan låna och spara.
- a) Endast 1 är sant.
  - b) Endast 2 är sant.
  - c) Endast 3 är sant.
  - d) Endast 1 och 2 är sanna
  - e) Endast 1 och 3 är sanna.
  - f) Endast 2 och 3 är sanna
  - g) Både 1, 2 och 3 är sanna.
  - h) Inga påståenden är sanna.

ii. **IS-LM modellen.** *Vilket av följande IS-LM diagram illustrerar bäst vad som händer om regeringen minskar budgetunderskottet, dvs ökar T-G?*

iii. Antag att öppen ränteparitet gäller mellan Sverige och USA. Antag också att inflationen är 4% per år i Sverige och 5% per år i USA. Antag att en dollar kostar 7 kronor. *Vad förväntas en dollar kosta om ett år?*

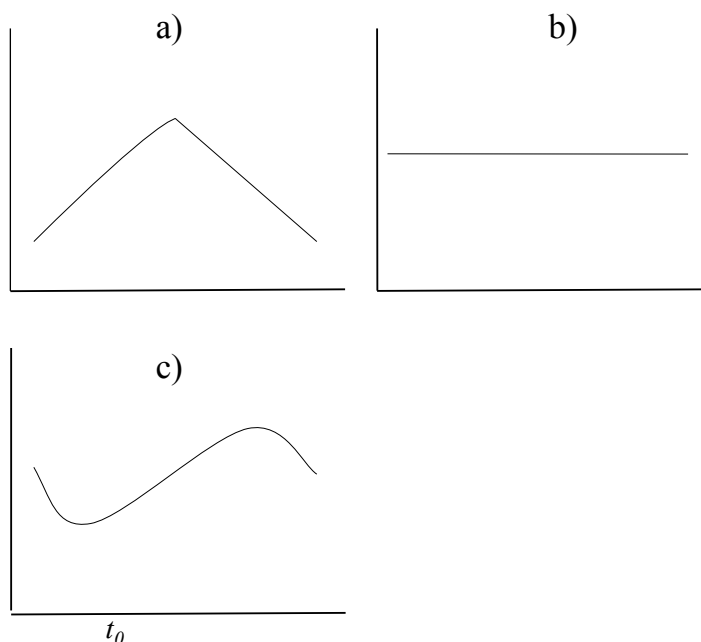
- a) Går ej att beräkna med given information.
- b) 7,07 kronor.
- c) 6,93 kronor.
- d) 7 kronor.

iv. Antag att regeringen för en expansiv finanspolitik genom att öka den offentliga konsumtionen samt att arbetslösheten i utgångsläget är på sin naturliga nivå. *Använd AS-AD modellen för att analysera följande påståenden.*

1. Produktionen ökar men återgår på sikt till sin ursprungliga nivå.
2. Konsumtionen ökar men återgår på sikt till sin ursprungliga nivå..

- a) Påstående 1 och 2 är båda falska.
- b) Påstående 1 är sant och 2 falskt.
- c) Påstående 1 är falskt och 2 sant.
- d) Båda påståendena är sanna.

v. Följande tre grafer visar utvecklingen för tre variabler över tiden under antagandet att permanentinkomsthypotesen gäller.

Vilket diagram visar vilken variabel?

- a) a) inkomst, b) konsumtion, c) finansiell förmögenhet.
- b) a) konsumtion, b) finansiell förmögenhet, c) inkomst.
- c) a) inkomst, b) konsumtion, c) sparande.
- d) a) sparande b) konsumtion, c) inkomst.
- e) a) konsumtion b) sparande, c) inkomst.

vi. *Nedan beskrivs tre centrala teorier i den klassiska doktrinhistorien.*

1. En ökning i reallönerna leder till snabbare befolkningstillväxt, vilket pressar tillbaka lönerna till existensminimum.
2. Om människor drivs av egenintresset kommer "den osynliga handen" att leda till det allmänna bästa.
3. Om två länder börjar handla med varandra kommer de att kunna specialisera sig på den typ av produktion där de har komparativa fördelar vilket är till nytta för dem båda.

Vilka är upphovsmännen till de tre teorierna?

- a) 1-Marx, 2-Smith, 3-Malthus
- b) 1-Bentham, 2-Mill, 3-Smith
- c) 1-Malthus, 2-Smith, 3-Ricardo
- d) 1-Malthus, 2-Marx, 3-Bentham
- e) 1. Marx, 2 Smith, 3 Ohlin.
- f) 1. Smith, 2 Marx, 3 Ohlin.

vii. Vilken policy-mix är mest lämplig om man vill förbättra handelsbalansen utan att BNP påverkas?

- a) Expansiv finanspolitik i kombination med expansiv penningpolitik.
- b) Expansiv finanspolitik i kombination med stram penningpolitik.
- c) Expansiv penningpolitik i kombination med stram finanspolitik.
- d) Stram finanspolitik i kombination med stram penningpolitik.
- e) Detta resultat är omöjligt att uppnå eftersom handelsbalansen styrs av den utländska efterfrågan.

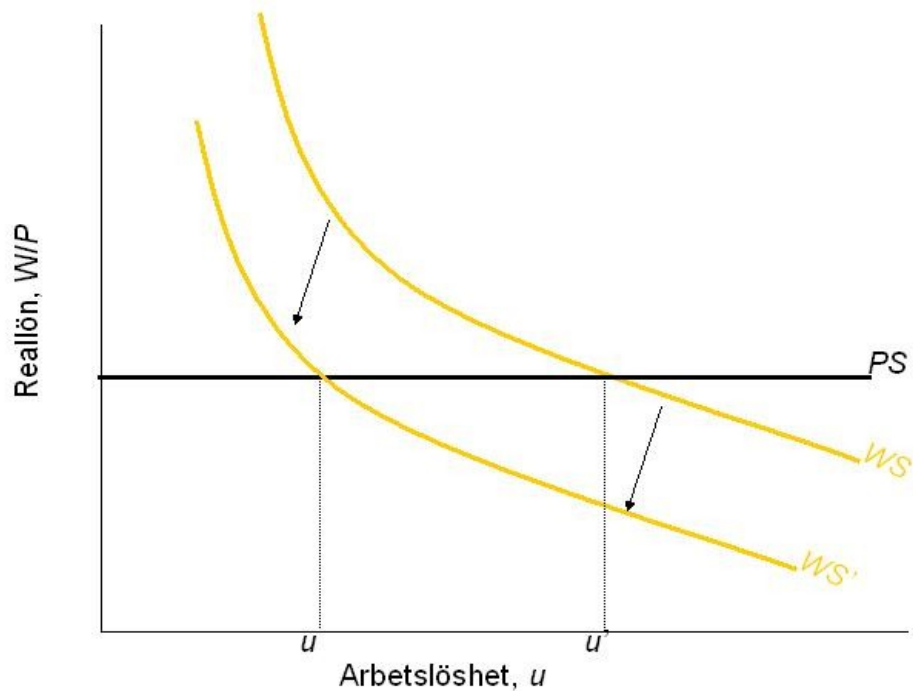
viii. **Solow-modellen.** Antag att ekonomin är i steady state och att BNP växer med 3% med en befolkningstillväxt på 0%. Antag att mängden personer i arbetskraften plötsligt ökar och dessa direkt får jobb. *Vad händer?*

- a) BNP ökar direkt, därefter är tillväxttakten i BNP 3%.
- b) BNP ökar direkt, därefter är tillväxttakten under en övergångsfas större än 3%.
- c) BNP ökar direkt, därefter är tillväxttakten under en övergångsfas lägre än 3%.
- d) Denna fråga kan inte analyseras i Solow-modellen.

ix. Blanchard diskuterar hur sambandet mellan lycka ("happiness") och ekonomiskt välstånd ser ut i verkligheten. *Vilken av följande är den bästa beskrivningen av hans diskussion?*

- a) De flesta människor blir lyckligare ju rikare de blir.
- b) De flesta människor tror att de skulle bli lyckligare om de blev rikare men överskattar starkt denna effekt.
- c) Genomsnittlig lycka i ett land ökar när landets BNP/capita ökar men bara upp till en viss punkt, sedan är det mest relativa inkomster som påverkar lyckan.
- d) Sambandet mellan lycka och inkomst är så svagt och svårigheterna att mäta lycka gör att man inte kan uttala sig om detta samband.

x. ii. I följande diagram visas ett skift nedåt i WS-kurvan.

Vilken eller vilka av följande förändringar kan tänkas orsaka skiftet i figuren?

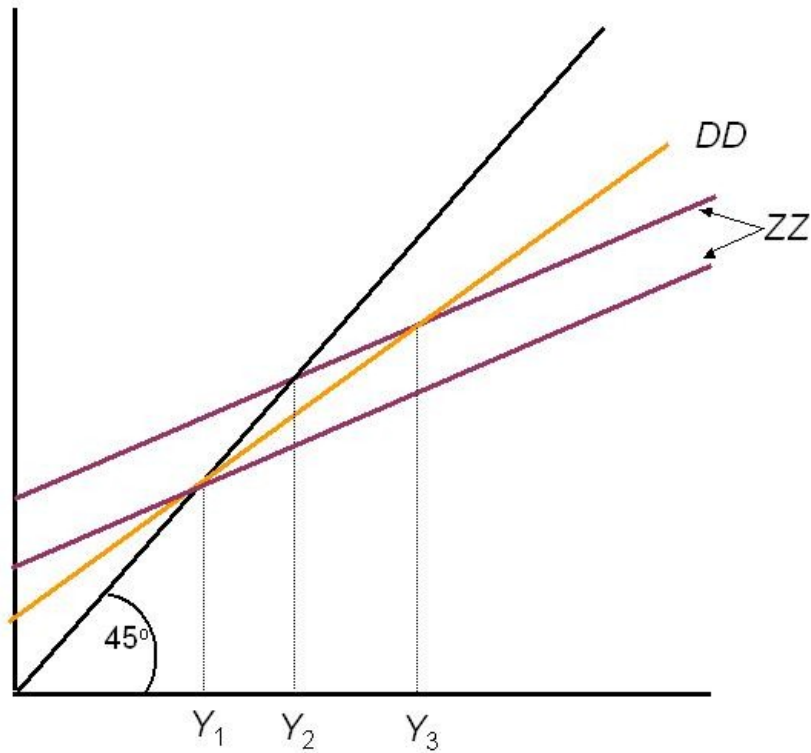
1. Ökad konkurrens på varumarknaden.
2. Expansiv finanspolitik.
3. Försämrade arbetslöshetsförsäkring.

- a) Endast 1 och 2, men inte 3.
- b) Endast 1 och 3, men inte 2.
- c) Endast 2 och 3, men inte 1.
- d) Endast 1, men inte 2 och 3.
- e) Endast 2 men inte 1 och 3.
- f) Endast 3 men inte 1 och 2
- g) Ingen av de angivna förändringarna.

xi. Antag att löneandelen är $2/3$, att BNP växer med 4%, kapitalstocken med 3% och arbetskraften med 6%. Enligt så kallad tillväxtbokföring är då tillväxttakten i TFP (Solow-residualen)

- a) 1%.
- b) 5%.
- c) 7%.
- d) Inget av ovanstående.

xii. Nedanstående diagram illustrerar vad som händer om den utländska efterfrågan *minskar*. De två ZZ-kurvorna representerar inhemsk och utländsk efterfrågan på inhemskt producerade varor före och efter denna minskning. DD-kurvan representerar inhemsk efterfrågan på inhemskt och utländskt producerade varor.

Vilket av följande påståenden är korrekt?

- Jämviktsproduktionen ändras från Y_1 till Y_2 , handelsbalansen (NX) blir positiv.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_1 till Y_2 , handelsbalansen (NX) blir negativ.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_1 till Y_2 , handelsbalansen (NX) blir 0.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_2 till Y_1 , handelsbalansen (NX) blir positiv.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_2 till Y_1 , handelsbalansen (NX) blir negativ.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_2 till Y_1 , handelsbalansen (NX) blir 0.
- Jämviktsproduktionen ändras från Y_3 till Y_1 , handelsbalansen (NX) blir 0.

- xiii. Vilket av nedanstående avslutningar på följande påstående är korrekt. *En sänkning av den reala växelkursen ε (med andra ord en depreciering/valutaförsvagning) leder till att*
- exportvolymen ökar, importvolymen minskar och det inhemska reala priset på en given importvolym ökar. Effekten på handelsbalansen (nettoexporten, NX) är positiv om de första två effekterna dominerar.
  - exportvolymen ökar, importvolymen minskar och det inhemska reala priset på en given importvolym ökar. Effekten på handelsbalansen (nettoexporten, NX) är positiv om den sista effekten dominerar.
  - exportvolymen minskar, importvolymen ökar och det inhemska reala priset på en given importvolym ökar. Effekten på handelsbalansen (nettoexporten, NX) är positiv om den sista effekten dominerar.
  - exportvolymen minskar, importvolymen ökar och det inhemska reala priset på en given importvolym minskar. Effekten på handelsbalansen (nettoexporten, NX) är positiv om de första två effekterna dominerar.

xiv Använd Solow-modellen för att besvara följande fråga. Antag att tillväxttakten i teknologifaktorn A är 2% per år, att befolkningstillväxten ökar från 1% till 2% och att ekonomin i utgångsläget är i steady-state (balanserad tillväxt). *Vilket av följande påståenden är korrekt?* (Notera skillnaden mellan *BNP-tillväxt* och *tillväxt i BNP/capita*)

- BNP-tillväxten är i utgångsläget 3% och ökar för att på lång sikt nå 4%.
- Tillväxten i BNP/capita är i utgångsläget 1% och ökar för att på lång sikt nå 2%.
- BNP-tillväxten är i utgångsläget 2% och faller temporärt för att på lång sikt åter nå 2%.
- Tillväxten i BNP/capita är i utgångsläget 3% och ökar för att på lång sikt nå 4%.

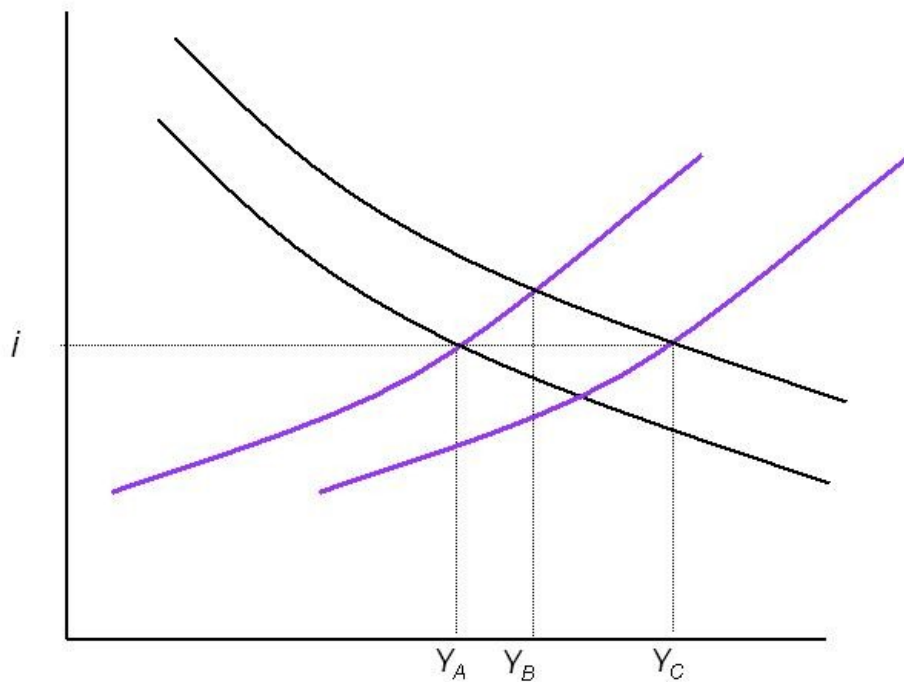
xv. *Vilka av följande påståenden är sanna?*

- I en öppen ekonomi som den svenska (dvs som handlar med omvärlden) är effekten av finanspolitiken större än om ekonomin varit sluten.
  - I en ekonomi med flytande växelkurs som den svenska är effekten av penningpolitiken större än om växelkursen varit fast.
- Endast 1 är sant.
  - Endast 2 är sant.
  - Båda påståendena är sanna.
  - Inget påstående är sant.

xvi. Vilken av nedanstående avslutningar på följande påstående är korrekt? *Antag att handelsbalansen (nettoexporten) är 0 i utgångsläget, dvs totalt sparande (offentligt plus privat) är lika med investeringarna i utgångsläget.*

- Högre sparande och högre investeringar leder då båda till en förbättrad (mer positiv) handelsbalans.
- Högre sparande och lägre investeringar leder då båda till en förbättrad (mer positiv) handelsbalans.
- Högre sparande och lägre investeringar leder då till en försämrad (mer negativ) handelsbalans.
- Högre sparande och högre investeringar leder då till en försämrad (mer negativ) handelsbalans.

xvii. I nedanstående diagram visas Mundell-Fleming's utvidgade IS-LM modell.

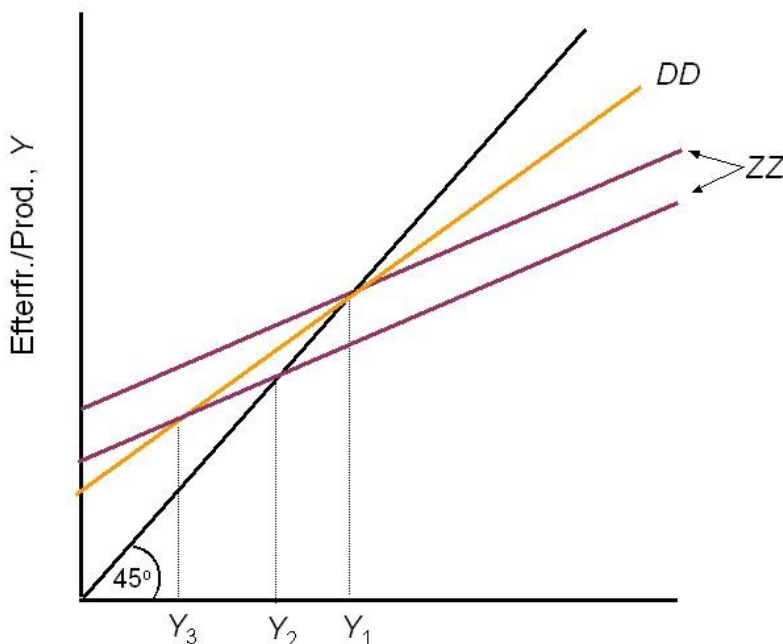
Antag att ekonomin är i jämvikt med produktion Y_A och ränta i . Regering inför nu en **expansiv** finanspolitik genom att öka offentlig konsumtion. Jämför nu fallet med flytande växelkurs (passiv riksbank) med fast växelkurs. *Vilket av följande påståenden är korrekt?*

- Under fast växelkurs ökar produktionen från Y_A till Y_C och under flytande från Y_A till Y_B .
- Under fast växelkurs ökar produktionen från Y_A till Y_B och under flytande från Y_A till Y_C .
- Under såväl fast som flytande växelkurs ökar produktionen från Y_A till Y_B .
- Under såväl fast som flytande växelkurs ökar produktionen från Y_A till Y_C .

xviii. Med begreppet *öppen ränteparitet* menas att

- utländsk ränta är lika med inhemsk ränta plus den förväntade appreciering av inhemsk valuta.
- inhemsk ränta är lika med utländsk ränta gånger den förväntade appreciering av inhemsk valuta.
- utländsk ränta är lika med inhemsk ränta gånger den förväntade appreciering av inhemsk valuta.
- inhemsk ränta är lika med utländsk ränta plus den förväntade appreciering av inhemsk valuta.

xix. Vilka av följande förändringar kan illustreras som ett skift uppåt av ZZ-kurvan medan DD-kurvan ligger still som i nedanstående diagram?

1. Ett fall i den reala växelkursen.
2. Ökad utländsefterfrågan.
3. En ökning av offentliga utgifter. .

- a) Endast 1, men inte 2 och 3.
- b) Endast 2 men inte 1 och 3.
- c) Endast 3 men inte 1 och 2
- d) Endast 1 och 2, men inte 3.
- e) Endast 1 och 3, men inte 2.
- f) Endast 2 och 3, men inte 1.
- g) Samtliga 1, 2 och 3.
- h) Ingen av de angivna förändringarna.

xx. Använd Solow-modellen för att besvara följande fråga. Antag att tillväxttakten i teknologifaktorn A är 2% per år, att befolkningstillväxten är 1% samt att kapitalstocken per effektiv arbetskraftsenhet är lägre än i steady state. Vilket av följande påståenden är korrekt? (Notera skillnaden mellan *BNP-tillväxt* och *tillväxt i BNP/kapita*)

- a) BNP-tillväxten är i utgångsläget 3% och ökar för att på lång sikt nå 4%.
- b) Tillväxten i BNP/kapita är i utgångsläget 1% och ökar för att på lång sikt nå 2%.
- c) BNP-tillväxten är i utgångsläget 2% och faller temporärt för att på lång sikt åter nå 2%.
- d) Tillväxten i BNP/kapita är i utgångsläget högre än 2% och faller för att på lång sikt nå 2%.

OBS! Besvara varje delfråga på separata blad och skriv namn och personnummer på varje.

Fråga 5:1

Antag att regeringen ökar utgifterna för offentlig konsumtion utan att någon skatthöjning sker. Analysera effekterna av detta på privata investeringar. Du skall göra både en kortsiktsanalys och en långsiktsanalys (efter medellångsiktig anpassning).

Fråga 5:2

Utgå ifrån Solowmodellen. Antag att det sker varken någon befolkningstillväxt eller något teknologiskt framåtskridande (= betrakta arbetskraft och teknologi som konstanta). På vilka sätt kan vi då enligt modellen få temporär negativ tillväxt? Antag att ekonomin i utgångsläget befinner sig i steady-state.

Fråga 5:3

Antag att ett land under en följd av år har snabbare lönekostnadsökning än de viktigaste handelspartnerna. Analysera vilka följder detta under olika omständigheter får för den reala växelkursens utveckling.

Fråga 5:4

Vilket samband råder mellan TFP (total faktorproduktivitet) och ALP (genomsnittlig arbetsproduktivitet)? Hur ser relationen mellan TFP och ALP ut i Solowmodellens steady-state?

Fråga 5:5

C-H Sivens kompendium ger en översikt av nationalekonomins utveckling. Där beskrivs bl a en del av Bertil Ohlins bidrag till den ekonomiska teoribildningen, den s k Ohlin-Heckscher modellen. Vilket nationalekonomiskt problemområde behandlar denna och vilken är dess huvudpoäng?

SVARSBLANKETT Fråga 1 och 2.

Kryssa för rätt svarsalternativ. Endast ett alternativ ska anges på varje fråga. Lämna endast in denna blankett. Oklara svar, t.ex. om fler än 1 alternativ kryssats för, räknas som felaktigt svar.

Namn: .....

Personnummer: .....

Fråga 1

i.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
v.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
viii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ix.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
x.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐

Fråga 2

i.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
v.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
viii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ix.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
x.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐

SVARSBLANKETT Fråga 4.

Kryssa för rätt svarsalternativ. Endast ett alternativ ska anges på varje fråga. Lämna endast in denna blankett. Oklara svar, t.ex. om fler än 1 alternativ kryssats för, räknas som felaktigt svar.

Namn: .....

Personnummer: .....

Fråga 4

i.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
iv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
v.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
vii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
viii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
ix.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
x.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xiii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xiv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xv.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xvi.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xvii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xviii.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xix.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐
xx.	a) ☐	b) ☐	c) ☐	d) ☐	e) ☐	f) ☐	g) ☐	h) ☐